

Na podstawie § 2 ust. 2 i 6 decyzji nr 2/2020 Przewodniczącego Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie powołania zespołu odpowiedzialnego za prowadzenie bazy orzecznictwa Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu odwoławczego, formułuje stanowisko jak poniżej:

§ 1

Postępowanie o przyznanie Certyfikatu Doskonałości Kształcenia, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej (załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm.), prowadzone jest wyłącznie na wniosek. Przedstawienie wniosku o przyznanie uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia stanowi wyłączną kompetencję przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli.

Uchwała Prezydium PKA podjęta na skutek złożenia przez uczelnię wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie może zastąpić rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli ani wniosku przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, o których mowa w ust. 2 zd. 1 załącznika nr 4 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Na mocy tej uchwały nie może zatem nastąpić przyznanie uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia.

Starania o przyznanie Certyfikatu Doskonałości Kształcenia uczelnia może skutecznie podejmować tylko na etapach poprzedzających podjęcie przez Prezydium PKA uchwały w sprawie oceny programowej, przede wszystkim w momencie składania odpowiedzi na raport zespołu oceniającego.

§ 2

Stanowisko interpretacyjne podlega ogłoszeniu z dniem sformułowania.

Uzasadnienie

I. Zgodnie z § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej (załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm. – dalej: Statut PKA) do zadań Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej należy w szczególności przyznawanie uczelniom, na wniosek Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, Certyfikatów Doskonałości Kształcenia, stanowiących potwierdzenie osiągnięcia wyróżniającego poziomu kształcenia, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 4. Choć więc przepis § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu PKA stanowi *ab initio*, iż przyznawanie uczelniom Certyfikatów Doskonałości Kształcenia następuje na wniosek Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli (w rozumieniu § 3 pkt 1 i 2 Statutu PKA), to jednak ten sam przepis *in fine* odsyła do norm procesowych ujętych w załączniku nr 4 do Statutu PKA, zatytułowanym Zasady przyznawania Certyfikatów Doskonałości Kształcenia. Zgodnie z ust. 2 zd. 1 przywołanego załącznika wniosek o przyznanie Certyfikatu przedstawia przewodniczący Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, kierując się rekomendacją zawartą w opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli.

II. Dyspozycja, iż przyznawanie Certyfikatów Doskonałości Kształcenia następuje zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 4 do Statutu PKA, uzasadnia pogląd, że przepis ust. 2 zd. 1 załącznika nr 4 do Statutu PKA stanowi normę o charakterze szczególnym (*lex specialis*)

w stosunku do mającego charakter ogólny (*lex generalis*) przepisu § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu PKA. Z uwagi na brak innych norm procesowych relewantnych do analizowanej sytuacji prawnej ustalenie szczególnego charakteru ust. 2 zd. 1 załącznika nr 4 do Statutu PKA wobec ogólnego przepisu § 9 ust. 3 pkt 10 Statutu PKA prowadzi do konkluzji, iż bez przedstawienia wniosku przez przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli przyznanie Certyfikatu Doskonałości Kształcenia nie jest dopuszczalne, a kompetencja przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli do przedstawienia ww. wniosku ma charakter wyłączny, przy czym korzystanie z niej nie jest ograniczone żadnym terminem (*argumentum a contrario* z przepisów Statutu PKA).

III. Nie istnieje żadna norma prawna, która pozwala na konwalidację braku przedstawienia wniosku przez przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, np. mocą oświadczenia woli Prezydium PKA. Nie istnieje także żadna norma prawna, która pozwala na konwalidację braku, zawartej w opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli. W szczególności nie istnieje norma prawna, która dopuszcza konwalidację braku rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli lub braku przedstawienia wniosku o przyznanie Certyfikatu Doskonałości Kształcenia przez przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli – mocą uchwały Prezydium PKA podjętej w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W przypadku rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli należy założyć, że termin zawarcia rekomendacji w opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli upływa wraz z datą ostatecznego przyjęcia opinii przez Zespół lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli. Recypowanie treści opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli do uchwały Prezydium PKA, jako załącznika do tej uchwały, stanowi wyłącznie wyraz uznania przez Prezydium PKA też wyrażonych w opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli za argumenty uzasadniające uchwałę Prezydium i nie jest przesłanką przywrócenia terminu do zawarcia rekomendacji w opinii Zespołu ani zespołu do spraw kształcenia nauczycieli.

IV. Odrębnym zagadnieniem prawnym jest wskazanie okoliczności uzasadniających uchwalenie przez Zespół lub zespół do spraw kształcenia nauczycieli rekomendacji, o której mowa w ust. 2 zd. 1 załącznika nr 4 do Statutu PKA. Zgodnie z ust. 3 pkt 1 załącznika nr 4 do Statutu PKA pozytywnymi przesłankami przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia są:

- pozytywna ocena programowa na 6 lat,
- dobre praktyki w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowane regularne osiągnięcia studentów i absolwentów (do 5 lat po studiach),
- rekomendacja wyróżnienia i jej uzasadnienie w raporcie zespołu oceniającego.

Zgodnie z powołanym przepisem przesłanki te są odrębne i powinny być spełnione każda z osobna. Ustalenie, że zaistniały okoliczności w postaci dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanych regularnych osiągnięć studentów i absolwentów (do 5 lat po studiach), niewątpliwie stanowi argument uzasadniający uchwalenie rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli. Ustalenie to nie jest jednak tożsame z rekomendacją Zespołu ani zespołu do spraw kształcenia nauczycieli ani nie konwaliduje jej braku. Podobnie, co oczywiste, rekomendacja wyróżnienia i jej uzasadnienie w raporcie zespołu oceniającego nie są tożsame z rekomendacją Zespołu ani zespołu do spraw kształcenia

nauczycieli ani nie konwalidują jej braku. W szczególności ustalenie mocą uchwały Prezydium PKA podjętej w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, że zaistniały okoliczności w postaci dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanych regularnych osiągnięć studentów i absolwentów (do 5 lat po studiach), nie zastępuje rekomendacji Zespołu ani zespołu do spraw kształcenia nauczycieli.

V. Przyjęcie tego poglądu koresponduje z tezą, iż zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu PKA uchwała Prezydium w sprawie oceny programowej albo oceny kompleksowej obejmuje ocenę przyznaną zgodnie z art. 242 ust. 4 ustawy (w przypadku oceny programowej) albo zgodnie z art. 243 ust. 5 ustawy (w przypadku oceny kompleksowej) oraz jej uzasadnienie. Uzasadnienie uchwały (tzw. część motywacyjna) jest zatem integralnym elementem uchwały. W myśl § 22 ust. 1 Statutu PKA strona niezadowolona z uchwały Prezydium podjętej w sprawach, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1–4, może zwrócić się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały, informując o tym Ministra. Z kolei § 4 ust. 1 pkt 3 Statutu PKA stanowi, że Komisja przedstawia ministrowi uchwały dotyczące oceny programowej.

Oznacza to, że wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy obejmuje całą uchwałę Prezydium PKA, a podstawą zarzutów strony we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy może być jakikolwiek element uchwały Prezydium. Podstawą wniosku mogą być więc zarzuty odnoszące się także do samego uzasadnienia. Jest to rozwiązanie typowe dla większości procedur sądowych i administracyjnych, w których podstawą wzruszenia rozstrzygnięcia może być uchybienie dotyczące wyłącznie samego uzasadnienia aktu, a nie jego sentencji. Jeżeli elementem uzasadnienia uchwały Prezydium PKA (części motywacyjnej) jest załącznik recypujący treść opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, to Prezydium PKA, jeśli stwierdzi wadliwość uzasadnienia uchwały, powinno uchylić tę uchwałę i wydać nową, obejmującą uzasadnienie wolne od wad, co m.in. może prowadzić do przyjęcia innej treści załącznika. Treść ta może obejmować wskazanie, w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, okoliczności w postaci dobrych praktyk w zakresie jakości kształcenia lub udokumentowanych regularnych osiągnięć studentów i absolwentów (do 5 lat po studiach). Wymienienie tych okoliczności nie konwaliduje jednak ani braku rekomendacji Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, ani też braku przedstawienia wniosku przez przewodniczącego Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli. Załącznik do uchwały Prezydium PKA, który recypuje treść opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, nie jest opinią Zespołu ani zespołu do spraw kształcenia nauczycieli, lecz jedynie elementem uzasadnienia uchwały Prezydium PKA. Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, o którym mowa w § 22 ust. 1 Statutu PKA, może odnosić się wyłącznie do uchwał Prezydium PKA, a nie do opinii Zespołu lub zespołu do spraw kształcenia nauczycieli.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Krzysztof Diks